

Čís. 1249.

Psychopatické poruchy a neuropatická konstituce pachatelova, jež nevykazují předpokladů §u 2 písm. a), b), c) tr. zák., nemohou ani s hlediska §u 2 písm. g) tr. zák. založiti neodolatelné donucení ku zločinu dle §u 129 I. písm. b) tr. zák.

Zločinem dle §u 129 I. písm. b) tr. zák. jest každý čin, kterým hledáno nebo nalezeno jest pohlavní ukojení na těle osoby téhož pohlaví. Náležejí sem i onanistické akty, vykonané na osobě téhož pohlaví.

Jde o přestupek dle §u 516 tr. zák., byly-li smilné činy předsevzaty za takových okolností, že jich vniknutí do širší veřejnosti nemohlo býti zabráněno.

(Rozh. ze dne 7. července 1923, Kr I 326/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zástupce do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 26. března 1923, pokud jím byl obžalovaný Rudolf G. sprostěn dle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin smilstva proti přirozenosti dle §u 129 I. písm. b) tr. zák. a zločin svádění k smilstvu dle §u 132 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal Rudolfa G-a vinným zločinem smilstva proti přirozenosti dle §u 129 I. písm. b) tr. zák. a zločinem svádění ke smilstvu dle §u 132 tr. zák., jichž se dopustil tím, že v letech 1919 až 1922 s žáky státní průmyslové školy, tedy s osobami téhož pohlaví, konal smilstvo proti přirozenosti a jmenované žáky, svěřené jeho vychování a vyučování, k trpění smilných činů sváděl, zavrhl však zmateční stížnost obžalovaného Gustava L-a do téhož rozsudku, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem smilstva proti přirozenosti dle §u 129 I. písm. b) tr. zák. a přestupkem §u 516 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, dovolávající se důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a), po případě 9 b) §u 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění již s hlediska poslednějších dvou důvodů. Nalézací soud vzal po skutkové stránce za prokázáno, že obžalovaný více žáků státní průmyslové školy, svěřených jeho vyučování a výchově, zneužil v opětovných útocích k uspokojení svého pohlavního chťiče za vyučování matematice v kabinetě, při domácích lekcích a ve svém bytě tím způsobem, že svým tělem na dotyčných žácích prováděl houpavé pohyby ze zadu a že je k trpění takového smilného jednání sváděl mocí své autority jako učitel. Nalézací soud shledal v tomto jednání skutkovou podstatu jak zločinu smilstva proti přirodě dle §u 129 I. tr. zák., tak i zločinu svádění ku smilstvu dle §u 132 tr. zák. Na základě posudku soudních lékařů vzal soud za prokázáno, že obžalovaný nebyl v době spáchání trestných činů v žádném z duševních stavů, v §u 2 písm. a), b), c) tr. zák. uvedených, že si naopak byl nepřipustnosti svého jednání vždy vědom. Naproti tomu přiznal soud obžalovanému beztrestnost z důvodu neodolatelného donucení ve smyslu §u 2 písm. g) tr. zák. Přesvědčení své

odůvodnil, opíraje se o posudek soudních znalců, tím, že obžalovaný spáchal činy, jemu za vinu kladené, vždy ve stavu svého vrozeného, zvráceného citění pohlavního, že toto citění při jeho neuro — pokud se týče psychopatické konstituci bylo tak mocným, že při tom podléhal nutkavým představám, které vedly k nutkavým činům. Zmateční stížnost je v právu, uplatňujíc, že v případě, o nějž tu jde, vzhledem k zjištění rozsudku nemůže býti o neodolatelném donucení ve smyslu zákona řeči. Rozsudek spatřuje příčinu neodolatelného donucení dílem v neuropatické konstituci, dílem v psychopatických poruchách obžalovaného. Pokud jde o tyto poruchy, nelze je uznati tak vážnými a mocnými, že by byly znemožňovaly zcela svobodu vůle a rozhodování se obžalovaného. Vylučuje soud u obžalovaného výslovně jakékoli duševní poruchy rázu v §u 2 písm. a), b), c) tr. zák. míněného, takže pod psychopatickou konstitucí, k níž rozsudek poukazuje, rozuměti možno nanejvýše jen takový chorobný duševní stav, jenž nedosahuje stupně a intensity stavů, v citovaných místech zákona naznačených a nečiní nemožným svobodný projev vůle. Vyvíňující důvod §u 2 písm. g) tr. zák. předpokládá také vždy duševně normální stav pachatele. Jestliť neodolatelné donucení buď absolutní fysickou mocí, která vylučuje jakékoliv uplatnění svobodné vůle, která však zde nepřichází v úvahu, nebo psychickým donucením. Toto předpokládá však kolisi dvou právních statků, — které jsouce oba v nebezpečí — nemohou dle stavu věci zůstati vedle sebe nedotčenými. Dle konstelace poměrů jeví se býti porušení jednoho z obou ohrožených právních statků neodvratitelným, má-li zachován býti statek druhý. Tohoto předpokladu však tu není. Nelze nahlédnouti, jaký právní statek obžalovaný svými trestnými činy před zánikem aneb aspoň jen před jeho porušením zachránil neb zachrániti chtěl. Ukojení pohlavního pudu není zajisté takovým právním statkem. Pohlavní pud může býti sice podnětem k trestně protiprávnímu činění, jej však měl obžalovaný ovládati. Aby svůj pohlavní pud ukojil, nesmí nikdo porušiti nějaký právní statek. To se stalo v tomto případě tím, že obžalovaný k ukojení osobní pohlavní vášně dopouštěl se na osobách mladistvých, zákonem zvláště chráněných a jemu nad to k vyučování a výchově svěřených, hrubých poklesků, jimiž osoby ty utrpěly těžkou mravní úhonu. Pohlavní pud nečiní také o sobě ještě nikoho nezpůsobilým k projevu svobodné vůle. Jen tenkrát mohlo by se u obžalovaného mluvíti o nedostatku svobodné vůle, kdyby byl býval stížen duševní poruchou dle §u 2 písm. a) až c) tr. zák.; ji vylučuje však rozsudek výslovně. Omlouvá-li proto rozsudek počínání obžalovaného psychopatickou konstitucí jeho, může se tu jednati jen o sníženou morální vzdornost, tudíž duševní méněcennost, spočívající sice na chorobném duševním základě, ale nedosahující stupně §u 2 písm. a) až c) tr. zák., zvláště když rozsudek výslovně zjišťuje, že obžalovaný byl si nepřípustnosti svého jednání vždy vědom. Neodolatelné donucení dle §u 2 písm. g) tr. zák. nelze přijati však ani, pokud nalézací soud je odůvodňuje neuropatickou konstitucí obžalovaného. Neboť organické nutkání není neodolatelným; mohlo by míti nanejvýše vliv na směr pohlavního pudu vůči určitému pohlaví, nemůže však přijíti v úvahu jako neodolatelné donucení co se týče uspokojení pohlavního pudu vůbec. Volné uspokojení pohlavního pudu není

právě, jak již podotknuto, žádným právním statkem, jenž by se měl po případě chrániti i porušením právního statku jiného. Zákon ukládá naopak povinnost každému, by držel svůj pohlavní pud v určitých mezích (§§ 125 až 132, 501 až 505 tr. zák.) a počítá také s homosexuelním pohlavním pudem, zakazuje v §u 129 I. b) tr. zák. jeho uspokojení. Může tudíž také v tomto případě organické nutkání, ovládající obžalovaného, považováno býti jen jako — byť i těžko překonatelná — pohnutka k jeho trestným, zákonem zakázaným homosexuelním náklonnostem, nemůže však opodstatniti trestnost vylučující důvod §u 2 písm. g) tr. zák. Ukázáno budiž konečně také k tomu, že náhled soudu, že obžalovaný spáchal své činy v ž d y ve stavu svého vrozeného zvráceného pudu pohlavního a následkem toho ve stavu neodolatelného donucení, nemá opory ani v posudku soudních znalců; vysloviliť se v ten smysl, že abnormální citění obžalovaného vystupuje při samé příležitosti s takovou naléhavostí, že obžalovaný n e d o v e d e s e v ž d y ovládati, ačkoliv se o to pokouší, a že stav takový má všechny známky stavu obsedantního (nuceného), ve kterém je svoboda vůle v určitém směru (sexuálním) úplně neb č á s t e č n ě vyloučena. Dle tohoto ani znalci sami nestojí na stanovisku, že u obžalovaného šlo o abnormální stav, jenž by za všech okolností a absolutně vylučoval u obžalovaného možnost ovládnutí se a možnost projevu svobodné vůle. Za těchto okolností nelze tvrditi, že obžalovaný v době spáchání činů, jemu za vinu kladejších, byl pod neodolatelným tlakem. Vzhledem k tomu, že nalézací soud vzal skutkovou povahu jak zločinu §u 129 I. b), tak i zločinu §u 132 tr. zák. ze správných důvodů za splnění a že při správném použití zákona nepřichází obžalovanému k dobru trestnost vylučující důvod neodolatelného donucení dle §u 2 písm. g) tr. zák., jež mu nalézací soud přiznal, a že proto dlužno obžalovanému činy jím spáchané přičítati k vině i také s hlediska subjektivního, bylo odůvodněné zmáteční stížnosti státního zastupitelství vyhověti, rozsudek ohledně obžalovaného G-a zrušiti a, ježto skutková zjištění umožňují rozhodnutí ihned ve věci samé, obžalovaného uznati vinným ve smyslu obžaloby.

Zmateční stížnost obžalovaného Gustava L-a dovolává se číselně důvodu zmátečnosti čís. 5, 9 a), b) a 10 §u 281 tr. ř. S hlediska prvního důvodu vytýká, že prý rozsudek neuvádí dosti jasně, které skutečnosti zakládají zločin §u 129 I. b) tr. zák. a které přestupek §u 516 tr. zák. Stížnost jest bezpodstatna. Z důvodů rozsudku vychází s naprostou určitostí na jevo, v čem shledává nalézací soud oba trestné činy. Zločin dle §u 129 I. b) tr. zák. spátruje ve vzájemných onanistických aktech a ve vyšetřování mužského semene, přestupek §u 516 tr. zák. pak v tom, že obžalovaný vykonal soulož s nevěstkou a předsevzal zmíněné onanistické akty v přítomnosti více osob. Dovolávajíc se dále důvodu zmátečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., namítá stížnost, že prý vzájemná onanie nenaplňuje skutkové podstaty zločinu §u 129 I. b) tr. zák. I zde je bezdůvodna. Zločinem dle tohoto místa zákonného je každý čin, kterým hledáno neb nalezeno je pohlavní ukojení na těle osoby téhož pohlaví. Pojem »smilstva« zahrnuje proto každé, smyslnosti sloužící, meze mravů a slušnosti překračující pohlavní zneužití těla jiné osoby téhož pohlaví. Tomuto pojmu odpovídají úplně onanistické akty, vykonané obžalova-

ným na dotyčných studentech a následující na to vyšetřování vyšlého semene, aniž je s hlediska zákona zapotřebí, by ony onanistické akty byly v rozsudku blíže vyličovány. Uplatňuje-li stížnost, že o skutkové podstatě uvedeného zločinu nemůže býti proto řeči, poněvadž prý si obžalovaný hrál jen na znalce v otázce pohlavní zralosti, ocitá se tvrzením tímto v rozporu se zjištěním nalézacího soudu, který vzal za prokázáno, že obžalovaný dopustil se činů těch proto, by upokojil svůj pohlavní pud. Skutek, že obžalovaný vyzýval žáky, by vzali do rukou jeho pohlavní úd, kteréžto výzvě bylo v jednom případě vyhověno, nepřičítá soud obžalovanému k vině jako zločin dle §u 129 b) tr. zák., i stávají se vývody stížnosti k tomuto bodu se odnášející bezpředmětnými. Nalézací soud odůvodnil své přesvědčení o tom, že obžalovaný jednal v úmyslu, ukojiti svůj pohlavní pud, formelně dostatečnými a věcně vyhovujícími důvody (§ 270 č. 5 tr. ř.) i dlužno odpor stížnosti v tomto směru odmítnouti jako nemístný. Nezdají-li se důvody ty stěžovateli dostatečnými neb přesvědčivými, neuplatňuje tím důvodu č. 5 §u 281 tr. ř., jenž by tu byl jen tenkrát, kdyby pro přesvědčení soudu nebyly uvedeny důvody vůbec, nebo jen takové důvody, které by postrádaly onoho logického pojítka a vztahu, jaké musí býti mezi průvody a skutečností, z nich dovozenou. Obžalovaného nemůže samozřejmě ospravedlniti, že dotyční studenti by byli beztak sami onanovali. Neboť, jakmile se obžalovaný sám propůjčil k tomu, by vášni jejich hověl a jakmile to dle výslovného zjištění rozsudku učinil v úmyslu, by ukájel s v ů j v l a s t n í pohlavní pud, prohřešil se na zákazu §u 129 I. b) tr. zák. Výrok, odsuzující obžalovaného pro uvedený zločin je proto odůvodněn jak ve stavu věci tak i v zákoně. Bezvadným je však i výrok ohledně přestupku §u 516 tr. zák. Nalézací soud shledává vinu obžalovaného ve směru tomto předně v tom, že smilných činů, zakládajících skutkovou povahu zločinu §u 129 I. b) tr. zák., dopustil se v přítomnosti více osob. Tím dán je stížností popíraný moment způsobilosti jednání obžalovaného, vzbuditi veřejné pohoršení, poněvadž v ohledu tomto dle zákona stačí, že závadné jednání bylo přípustno více (nejméně dvěma) určitým lidem, pokud se týče osobám, individuálně neurčitým. Byly-li pak smilným činům kromě obžalovaného a osoby, na činech těch přímo účastněné, přítomny ještě osoby dvě, nelze popírati, že vejítí činů těch ve známost bylo předem již pravděpodobným, zvláště když činy ty skutečně pak došly k vědomosti úřadům. Dlužno proto v tomto případě za to míti, že uvedené trestné činy obžalovaného bezprostředně zavdaly samy, pokud se týče byly způsobilými zavdati příčinu k veřejnému pohoršení, předsevzaty byvše za takových okolností, že jich vniknutí do širší veřejnosti nemohlo býti zabráněno. To nemohlo ujíti ani obžalovanému, člověku inteligentnímu, takže jsou splněny všechny náležitosti skutkové podstaty §u 516 tr. zák. jak v objektivním, tak i subjektivním směru. Avšak i ohledně provedení soulože obžalovaným v nevěstinci je splněn zákonný požadavek, aby čin byl předsevzat způsobem, budícím veřejné pohoršení. Z výpovědi svědka Antonína M-a, již učinil soud podkladem svého zjištění a již obžalovaný uznal správnou, vychází, že obžalovaný souložil s nevěstkou v přítomnosti tohoto svědka a pak jistého S-a. I zde byl proto smilný čin proveden před dvěma, tudíž více

lidmi, tedy za okolností, způsobilých uvést čin ten v širší známost, a vzbuditi veřejné pohoršení. S názorem, že by poslednější požadavek byl v tomto případě vyloučen proto, že čin byl spáchán v nevěstinci, nelze souhlasiti, poněvadž zákon nepředpokládá, by v tom kterém určitém případě bylo veřejné pohoršení opravdu vzbuzeno, nýbrž stačí konkrétní způsobilost, vzbuditi veřejné pohoršení. Neboť v opačném případě znamenalo by to, že by zůstalo i jednání sebe necudnější beztrestným jenom proto, že nevzbudilo pohoršení u lidí mravně zpustlých nebo mravně lhostejných, kteří náhodou samojediní byli svědky jednání toho.

Čís. 1250.

Lesní orgán, dohlízející na dělníky, pracující v lese, lze sice urazit dle §u 312 tr. zák.; v tom však, že mu byla odňata zbraň, nelze spatřovati zločin veřejného násilí dle §u 81 tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. července 1923, Kr II 361/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství a obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 17. března 1922, pokud jím byli obžalovaní uznáni vinnými přestupkem dle §u 312 tr. zák.

Důvody:

Bezdůvodna jest stížnost obžalovaných, pokud, uplatňujíc zmatek dle §u 281 čís. 9 a) tr. ř. tvrdí, že není tu skutkové podstaty přestupku dle §u 312 tr. zák., jelikož M. v okamžiku, když se setkal se stěžovateli, na dělníky nedohlížel, jsa od nich ve značné vzdálenosti. Neboť jest samozřejmo, že lesní orgán, pověřený dohledem na dělníky, na několika místech v lese pracujícími, jest i tehdy ve vykonávání služby, obchází-li k tomu účelu les. Bezpodstatnou jest konečně výtku, že rozsudek jest zmatečným podle §u 281 čís. 9 b) tr. ř., poněvadž prý stěžovatelé byli v omylu ve smyslu §u 2 lit. e) tr. zák., pokládajíce se za oprávněny, ručnici M-ovi odejmouti, jelikož ho zastihli s puškou ve svém revíru, kdež dle §u 58 honebního zákona ze dne 26. července 1912 čís. 4 zem. zák. pro Moravu z roku 1914 neměl prý práva s puškou choditi. Jest sice připustiti, že omyl týkající se ustanovení §u 58 tohoto zákona po případě §u 53 lesního zákona, opravňující přísežný personál lesní k nošení pušky ve službě, mohl by přivoditi beztrestnost nějakého činu jinak trestného jako omyl, týkající se okolností pro posouzení trestnosti činu rozhodné. Jsou také myslitelné případy, že i pán honitby sám, na příklad, zastihne-li lesního hajného při pytláčení nebo má-li v konkrétním případě důvodné podezření, že pytláci neb pytláčiti zamýšlí, byl by oprávněn pomocí svých hostů hajnému pušku odejmouti, ačkoliv by pán honitby nebyl vzat do přísahy ve smyslu §u 41 honebního zákona moravského. Ale takové okolnosti v tomto případě tvrzeny nebyly a za průvodního řízení též na jevo nevyšly a nemohou se stěžovatelé dovolávati domnělého omylu již proto, že, i kdyby byli k odnětí pušky oprávněni, nebyli